

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Harju Maakohus
Kohtunik	Kristiina Kruusel
Määruse tegemise aeg ja koht	8. august 2018, Tallinn
Tsiviilasja number	2-16-10879
Tsiviilasi	Ippi OÜ hagi OÜ Stillabunt vastu võlgnevuse 1360 euro ja viivise saamiseks
Tsiviilasja hind	1468,80 eurot
Menetlustoiming	Menetluskulude rahaline kindlaksmääramine
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja Ippi OÜ (registrikood 12906616, asukoht Mustamäe tee 5c, 10616 Tallinn) Hageja lepinguline esindaja Helen Reinart (OÜ Mandatum Õigusbüroo, e-post xxx) Kostja OÜ Stillabunt (registrikood 12581350, asukoht J. Poska 4, 10147 Tallinn) Kostja lepingulised esindajad advokaadid Maria Pihlak ja Triin Toom (Advokaadibüroo SORAINEN, e-post xxx ja xxx)
Asja läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

- 1. Välja mõista OÜ-lt Stillabunt Ippi OÜ kasuks menetluskuludena riigilõiv 200 eurot ja õigusabikulud 540 eurot.**
- 2. Hüvitamisele kuuluvatelt menetluskuludelt tuleb OÜ-l Stillabunt tasuda Ippi OÜ-le käesoleva kohtumääruse jõustumisest alates kuni täitmiseni viivist võlaõigusseaduse (VÕS) § 113 lõike 1 teises lauses ettenähtud ulatuses.**
- 3. Toimetada kohtumäärus menetlusosalistele kätte.**

Edasikaebamise kord

Kohtumääruse peale võib esitada määruskaebuse Tallinna Ringkonnakohtule Harju Maakohtu kaudu 15 päeva jooksul alates määruse kättetoimetamisest.

Kohus selgitab, et vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 187 lg-le 6 peab menetlusabi taotlemise korral menetlusabi taotleja seaduses sätestatud tähtaja järgimiseks

tegema tähtaja kestel ka menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb, eelkõige esitama kaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või riigilõivu tasumiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega, annab kohus sellisel juhul mõistliku tähtaja pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil. See ei välista menetlustähtaja ennistamist.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Ippi OÜ (hageja) esitas 14.07.2016 Harju Maakohtule hagi OÜ Stillabunt (kostja) vastu, milles palus kostjalt hageja kasuks välja mõista võlgnevuse (põhinõue) 1360 eurot ja viivise tasumata põhinõudelt võlaõigusseaduse (VÕS) § 113 lg-s 1 sätestatud määras alates hagi esitamisest (14.07.2016) kuni põhinõude täieliku täitmiseni. Menetluskulud palus hageja jätta kostja kanda.

2. 26.08.2016 esitas hageja menetluskulude nimekirja, millest nähtuvalt koosnevad hageja menetluskulud tasust hagiavalduse koostamis eest (4 h) summas 320 eurot (käibemaksuta) ja tasutud riigilõivust 200 eurot. Kuna hageja saab lepingulisele esindajale kantud kuludelt käibemaksu tagasi, siis on õigusabiteenuse kulu nimekirjas esitatud käibemaksuta. Hageja lepingulise esindaja töötunni hind on 80 eurot, millele lisandub käibemaks. Hageja kinnitab, et kõik menetluskulud on kantud seoses tsiviilasja nr 2-16-10879 kohtumenetlusega. Hageja taotleb hüvitamisele kuuluvatelt menetluskuludelt viivise tasumist vastavalt VÕS § 113 lg-s 1 ettenähtud ulatuses alates menetluskulude suurust kindlakstegeva lahendi jõustumisest kuni täitmiseni.

3. 18.07.2017 esitas hageja täiendava menetluskulude nimekirja. Hageja täiendavad menetluskulud tsiviilasjas nr 2-16-10879 on summas 220 eurot (käibemaksuta) – kostja hagi vastuse analüüs ja kohtu nõudel seisukoha koostamine kostja hagi vastusele (2,75 h). Kuna hageja saab lepingulisele esindajale kantud kuludelt käibemaksu tagasi, siis on õigusabiteenuse kulu nimekirjas esitatud käibemaksuta. Hageja lepingulise esindaja töötunni hind on 80 eurot, millele lisandub käibemaks. Samuti kinnitab hageja, et täiendavad menetluskulud on kantud seoses tsiviilasja nr 2-16-10879 kohtumenetlusega. Hageja taotleb ka hüvitamisele kuuluvatelt menetluskuludelt viivise tasumist vastavalt VÕS § 113 lg-s 1 ettenähtud ulatuses alates menetluskulude suurust kindlakstegeva lahendi jõustumisest kuni täitmiseni.

4. Kostja esitas 27.12.2017 seisukoha hageja menetluskulude nimekirjadele. Kostjal ei ole alust kahelda hageja menetluskulude põhjendatuses ja vajalikkuses.

5. Kohus rahuldab 28.02.2018 otsusega hagi ning mõistis kostjalt hageja kasuks välja võlgnevuse (põhinõue) 1360 eurot ja viivise protsendina põhinõudelt (1360 eurot) alates 14.07.2016 kuni põhinõude täitmiseni VÕS § 113 lg 1 teises lauses ettenähtud ulatuses. Menetluskulud jättis kohus kostja kanda. Seejuures selgitas kohus, et määrab menetluskulude rahalise suuruse kindlaks määrusega pärast tsiviilasja sisulise lahendamise kohta tehtud kohtuotsuse või menetlust lõpetava määruse jõustumist (TsMS § 177 lg 1 p 2 ja lg 2). Nimetatud otsus jõustus 03.04.2018 ning asi jagati kohtunikule menetluskulude rahaliseks kindlaksmääramiseks 03.04.2018.

KOHTUMÄÄRUSE PÕHJENDUSED

6. Tulenevalt TsMS § 177 lg 1 p-st 2 määrab kohus menetluskulude rahalise suuruse kindlaks määrusega pärast tsiviilasja sisulise lahendamise kohta tehtud kohtuotsuse või menetlust lõpetava määruse jõustumist. Sama paragrahvi 2. lõige sätestab, et kui kohus ei määranud menetluskulude rahalist suurust kindlaks vastavalt nimetatud paragrahvi lg 1 p-le 1, määrab

tsiviilasja sisuliselt lahendanud maakohus menetluskulude suuruse kindlaks määrusega mõistliku aja jooksul kohtuotsuse või menetlust lõpetava määruse jõustumisest. Harju Maakohtu 28.02.2018 otsus jõustus 03.04.2018. Järgnevalt määrab maakohus seega kindlaks tsiviilasja nr 2-16-10879 menetluskulud.

7. Harju Maakohtu 28.02.2018 otsusega jäid menetluskulud kostja kanda.

8. Vastavalt TsMS § 138 lg-le 1 on menetluskulud menetlusosaliste kohtukulud ja kohtuvälised kulud. Sama paragrahvi teise lõike järgi on kohtukuludeks mh riigilõiv. TsMS § 144 p-st 1 tulenevalt on kohtuvälised kulud menetlusosaliste esindajate ja nõustajate kulud. TsMS § 146 lg 1 p 3 alusel kannab menetluskulud isik, kelle kanda jäävad menetluskulud kohtulahendi alusel. Kui menetlusosaline peab menetluskulude jaotust kindlaksmäärava kohtulahendi kohaselt kandma teist menetlusosalist esindanud lepingulise esindaja kulud, mõistab kohus juhindudes TsMS § 175 lg-st 1 kulud välja põhjendatud ja vajalikus ulatuses. Lepinguline esindaja on menetlusosalist menetluses esindav advokaat või muu esindaja TsMS §-s 218 sätestatu kohaselt. Toimiku materjalidest nähtub, et hagejal on käesolevas tsiviilasjas olnud lepinguline esindaja, seega on antud asjas hageja poolt kantavad õigusabikulud menetluskulud.

9. TsMS § 174 lg 8 alusel määrab kohus menetluskulude rahalise suuruse kindlaks hagita menetluse sätete kohaselt arvestades TsMS 18. peatüki 5. jaos sätestatud erisusi. Hagita menetluses lahendatavas asjas rakendab kohus TsMS § 477 lg 7 kohaselt uurimispõhimõtet, st kontrollib avalduse vastavust seadusele ja avalduse tõendatust ka juhul, kui sellele ei ole esitatud vastuväiteid. Seejuures ei ole kohus TsMS § 477 lg 5 järgi seotud menetlusosaliste esitatud asjaoludega ega nende hinnanguga asjaoludele.

10. Hageja on tasunud hagiavalduselt riigilõivu 200 eurot (tl 51). Kohus on seisukohal, et tasutud riigilõivu näol on tegemist põhjendatud ja vajaliku kulutusega, mis tuleb hagejale kostja poolt hüvitada.

11. Edasi kontrollib kohus hageja lepingulise esindaja kulude põhjendatust ja vajalikkust. Kohtule esitatud menetluskulude nimekirjadest nähtub, et tsiviilasja menetluse käigus on hagejale osutatud õigustoiminguid kokku 6,75 tunni, tunnihinnaga 80 eurot, millele lisandub käibemaks. Vastavalt menetluskulude nimekirjadele moodustavad seega hageja kulud õigusabile kokku 540 eurot (käibemaksuta).

12. Riigikohtu halduskolleegiumi praktika kohaselt, millele saab ka maakohus tugineda, on menetluskulude väljamõistmisel ja vajalike ning põhjendatud menetluskulude suuruse hindamisel oluliseks peetud järgmisi kriteeriume: avalduse koostamiseks läbitöötamist vajavate materjalide mahukus; avalduse koostamise keerukus ja aeganõudvus; kohtumenetluse ajaline kestus; tõendamisesemesse kuuluvate asjaolude erakordselt suur maht; istungite arv; kui palju korratakse varasemaid seisukohti; jõupingutused tõendamisel; kirjalik või suuline menetlus; vaidluse olemus (vt nt Riigikohtu määrus haldusasjas nr 3-3-1-26-13, p 14; otsus haldusasjas nr 3-3-1-53-11, p 31; otsus haldusasjas nr 3-3-1-20-11, p 18; otsus haldusasjas nr 3-3-1-17-11, p 18; otsus haldusasjas nr 3-3-1-36-10, p 34). Samuti on Riigikohtu tsiviilkolleegium asjas nr 3-2-1-143-11 (p 14) rõhutanud, et menetlusosalise lepingulise esindaja kulude põhjendatuse ja vajalikkuse hindamisel TsMS § 175 lg 1 alusel tuleb arvestada mh ka kohtuvaidluse asjaoludega, eelkõige asja keerukuse ja mahukusega.

13. Arvestades ülaltoodut, on kohus seisukohal, et esindaja toimingud olid vajalikud ja toimingute ajakulu vastab tsiviilasja sisule ja mahule ning on põhjendatud hageja esindamiseks 6,75 tunni ulatuses. Menetlusdokumentide koostamine ja kohtule esitamine on tõendatud

toimikus asuvate dokumentidega. Menetlusdokumentide koostamisele, samuti kostja poolt kohtule esitatud menetlusdokumendi suhtes õigusliku positsiooni võtmiseks, pidi eelnema kõigi vajalike asjaolude läbitöötamine, analüüsimine ja seisukohtade kujundamine ning lõpuks nende vormistamine vastavaks kirjalikuks dokumendiks. Menetlusdokumentide koostamine ei ole tehniline töö, sellega kaasneb üldjuhul intensiivne mõttetegevus ja õigusaktide uurimisele suunatud tegevus, milleks aga kulub aega. Oluline on selle juures menetlusdokumendi koostamise fakt ja vajalikkus. Esindaja kulude põhjendatuse ja vajalikkuse hindamisel tuleb eelkõige arvestada, kui palju pidi esindaja sisuliselt töötama selleks, et esindatava huvid saaksid vajalikus ulatuses kaitstud.

14. Lisaks esindamisele kulunud aja põhjendatuse ja vajalikkuse hindamisele tuleb TsMS § 175 lg 1 järgi hinnata ka ühe tööühiku hinna (s.o tunnitasu) põhjendatust ja vajalikkust. Üksnes sellisel juhul saab hinnata, kas lepingulise esindaja kulud on põhjendatud ja vajalikud. Üldjuhul ei saa pidada põhjendatuks ja vajalikuks menetlusosalise lepingulise esindaja tunnitasu, mis ületab oluliselt keskmist sarnase õigusteenuse eest makstavat tasu (vt nt Riigikohtu 13.11.2013 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-115-13, p 25). Riigikohtu tsiviilkolleegium on senises praktikas pidanud mõistlikuks tunnitasu 120 eurot käibemaksuga või -maksuta (vt nt Riigikohtu 01.10.2013 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-92-13; 02.10.2013 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-93-13; 13.11.2013 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-115-13; 09.12.2013 määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-145-13). Hageja esindaja tunnitasu suuruseks on 80 eurot, millele lisandub käibemaks. Arvestades eeltoodut ja asjaolu, et hageja esindajaks on jurist, peab kohus sellist õigusabiteenuse tunnihinda mõistlikuks ja põhjendatuks.

15. Lähtudes eelnevast on hageja esindaja põhjendatud õigusabikulude rahaliseks suuruseks 540 eurot (käibemaksuta).

16. Kokkuvõttes mõistab kohus kostjalt hageja kasuks menetluskuludena välja 740 eurot (200 + 540).

17. Menetluskulude hüvitamisel soovis hageja ka hüvitamisele kuuluvatelt menetluskuludelt viivise väljamõistmist. TsMS § 177 lg 4 järgi peab kostja hagejale maksma käesoleva määrusega väljamõistetud menetluskuludelt VÕS § 113 lg 1 teises lauses ettenähtud suuruses viivist alates määruse jõustumisest kuni menetluskulude hüvitamise kohustuse täitmiseni.

18. TsMS § 177 lg 3 kohaselt toimetatakse kohtulahend menetluskulude rahalise suuruse kindlaksmääramise kohta menetlusosalistele kätte. Tulenevalt TsMS § 178 lg-st 2 võib menetluskulude kindlaksmääramise peale edasi kaevata menetluskulude hüvitamiseks õigustatud või menetluskulusid kandma kohustatud isik, kui vaidlustatav menetluskulude summa ületab 200 eurot. Menetluskulude kindlaksmääramise vaidlustamisel tekkinud kulud ei hüvitata (TsMS § 178 lg 4).

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristiina Kruusel
kohtunik